Сыйныф:2-В
Атнага:*2 сәг.*
1 нче яртыеллык

Программа түбәндәге документлар нигезендә төзелде:

1. Программа: Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы. Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә рус телле балаларга татар телен коммуникатив технология нигезендә укыту программасы (1 — 11 нче сыйныфлар). Төзүче – авторлары: Р.З. Хәйдәрова, Р. Л. Малафеева, 2014 ел.
2. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем учреждениясе “Аерым предметларны тирәнтен өйрәнүче Алексеевск 2 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе”нең төп гомуми белем бирү баскычында башлангыч гомуми белем бирү программасы.
3. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем учреждениясе “Аерым предметларны тирәнтен өйрәнүче Алексеевск 2 нче урта гомуми белем мәктәбе”нең 2018-2019 уку елына укыту планы (№1 педсовет протоколы, 31 август 2018 ел).

Дәреслек. Күңелле татар теле. Рус телендә башлангыч гомуми белем бирү оешмаларының 41нче сыйныфы өчен дәреслек (татар телен өйрәнүче укучылар өчен)
Төзүчеләре:Р.З. Хәйдәрова, Г.М. Әхмәтҗанова, Л.Ә.Гыйниятуллина Татар теле китабы. Ике кисәктән тора. Казан. «Татармультфильм» нәшрияты, 2014 ел

“Татар теле һәм әдәби уку” предметы буенча 1 нче сыйныф программасын үзләштерүнең **шәхси нәтиҗәләре**:

– татар теленең дәүләт теле буларак ролен аңлау;
– шәхесара һәм мәдәниара аралашуда татар телен куллануга уңай караш булдыру;
– татар теленә карата ихтирамлы караш булдыру һәм аны яхшы өйрәнү теләге формалаштыру.
--Әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау.

Татар теленә өйрәтүнең **метапредмет (***регулятив, коммуникатив, танып-белү)* **нәтиҗәләре**:

– укытучының күрсәтмәләрен аңлап үти белү;
– эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра белү;
– дәрескә кирәкле уку-язу әсбапларын әзерли белү, алар белән дөрес эш итә белү;
– дәрестә эш урынын мөстәкыйль әзерли белү һәм тәртиптә тоту күнекмәләрен үстерү;
– әңгәмәдәшең белән аралаша белү күнекмәләрен формалаштыру;
– парларда һәм күмәк эшли белү;
– әңгәмәдәшең белән контактны башлый, дәвам итә, тәмамлый белү;
– үрнәк буенча эшли белү;
– аерым темаларга караган сорауларга җавап бирә белү;
– рәсем буенча җөмләләр, сораулар төзи белү;
– аңлап укый белү;
– укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирү - чагыштырып нәтиҗә ясый белү күнекмәләрен формалаштыру

Татар теленә өйрәтүнең **предмет нәтиҗәләре**.

Сөйләшү

Диалогик сөйләм. 1 нче сыйныфта дәрес вакытының 60-70%ын сөйләшүгә өйрәнү ала. Сөйләм эшчәнлегенең бу төре буенча укучылар түбәндәге күнекмәләргә ия булырга тиешләр:

- сайланган эчтәлек аша әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыра, сорау куя, җавап бирә, кире кага, раслый белү;

- дәреслектә бирелгән үрнәк диалогларны сәнгатьле итеп уку, сөйләү һәм охшаш диалоглар төзү, программада күрсәтелгән коммуникатив максатлар буенча әңгәмәдә катнаша алу.

Монологик сөйләм. Сөйләм эшчәнлегенең бу төре буенча укучылар түбәндәге күнекмәләргә ия булырга тиешләр:

- җанлы һәм җансыз предметларны, рәсем, картина эчтәлеклеген сүрәтләп сөйли белү;
- программада күрсәтелгән темалар буенча кечкенә информация бирә белү.

Ишетеп аңлау (аудирование)

Аралашу өчен төп шартларның берсе – әңгәмәдәләрнең бер-берсенең сөйләмен аңлавы. 2 нче сыйныфта ишетеп аңларга өйрәтүнең бурычлары түбәндәгеләр:

- нормаль темп белән әйтелгәннең ишетү аша мәгънәсен аңларга, аңлаган турында фикер йөртергә, аралашуда кулана белергә өйрәтү;
- сүзләрне, сүзтезмәләрне, җөмләләрне, грамматик формаларны бер-берсеннән ишетү аша аерырга өйрәтү;
- ишетү хәтеренең күләмен үстерү.

Уку

Сөйләм эшчәнлегенең бу төре буенча укучылар түбәндәге күнекмәләргә ия булырга тиешләр:

- хәреф-аваз системасын аера, татар теленә хас булган авазларны дөрес әйтеп укый белү;
- дәреслектә уку өчен бирелгән җөмләләрне, текстларны дөрес интонация белән укый белү;
- укыган материалның эчтәлегеннән кирәкле мәгълүматны аерып ала белү;
- кечкенә күләмле шигырьләрне яттан сөйләү;
- укыганда сүзлекләр куллана белү.

Дәреслектә уку техникасын үстерүгә ярдәм итә торган рифмовкалар, җырлар, рифмалаштырылган әкиятләр бирелде. Үзләштерү дәрәҗәсенә карап, укытучы аларны арттыра яки киметә ала.

Язу

Сөйләм эшчәнлегенең бу төре буенча укучылар түбендәге күнекмәләргә ия булырга тиешләр:

- татар алфавитындагы хәрефләрне дөрес, матур яза белү;
- дөрес күчереп язу күнекмәләрен булдыру;
- бәйрәмнәр белән котлау язу.

<u>Укучыларның белем дәрәҗәсенә таләпләр</u>

Тыңлап аңлау

-Укытучының дәрес, уен ситуацияләре белән бәйле сорауларын, күрсәтмәләрен аңлау;

-тыңлаганда җөмлә, сүз чикләрен билгеләү, интонацияне аеру;

-сүзләрне, сүзтезмәләрне, җөмләләрне, грамматик формаларны бер-берсеннән ишетеп аера белү.

-сүзләрне, җөмләләрне тыңлап тәрҗемә итә белү;

-ишеткән сөйләмнең, җөмләнең эчтәлегенә төшенү.

Диалогик сөйләм:

-Өйрәнелгән эчтәлек нигезендә әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыра, сорау куя, җавап бирә, кире кага, раслый белү;

-программада күрсәтелгән темалар буенча укытучының сорауларына жавап бирү һәм сораулар куя белү;

-дәреслектә бирелгән үрнәк диалогларны сәнгатьле итеп уку, сөйләү һәм охшаш диалоглар төзү, программада күрсәтелгән коммуникатив максатлар буенча әңгәмәдә катнаша алу.

Монологик сөйләм

-Җанлы һәм җансыз предметларны,рәсем, картина эчтәлеген сурәтләп сөйли белү;

-тәкъдим ителгән план, терәк сүзләр ярдәмендә укылган өзек яисә караган рәсем буенча, өйрәнелгән җөмлә төрләрен файдаланып, хикәя төзү;

-укыган хикәяләрнең эчтәлеген сөйли белү;

-үзе, гаиләсе һәм дуслары турында кечкенә информация бирә белү.

Уку

-Татар алфавитындагы хәрефләрне таный белү;

-хәреф-аваз системасын аера, татар теленә хас булган авазларны дөрес әйтеп укый белү;

-дәреслектә уку өчен бирелгән җөмләләрне, текстларны дөрес интонация белән укый белү;

-тексттагы тыныш билгеләренә карата тиешле пауза һәм интонацияләрне үтәү,өтерләр янындагы сүзләрне тиңдәшлек, эндәшү интонацияләре белән уку;

-укыган материалның эчтәлегеннән кирәкле мәгълүматны аерып ала белү;

-кечкенә күләмле шигырьләрне яттан сөйләү;

-укыганда сүзлекләр кулана белү.

Язу

-Татар алфавитындагы хәрефләрне дөрес, матур яза белү;

-дөрес күчереп язу күнекмәләрен булдыру;

-бәйрәмнәр белән котлау, чакыру кәгазьләре язу;

-конверт һәм дәфтәр тышына яза белү;

-программада күрсәтелгән темалар буенча, терәк сүзләр кулланып, хикәя язу күнекмәләре формалаштыру.

<u>Уку елы ахырына универсаль уку гамәлләре формалаштыру. УУГ.</u>

Шәхси нәтиҗәләр.

Шәхси универсаль уку гамәлләре:

- “Гаилә”, “туган ил”, “мәрхәмәтлелек”, “башкаларга карата түземлелек” төшенчәләрен кабул итү, аларның кадерен белү;

- Туган республикага, гаиләгә, туганнарга карата хөрмәт, әти-әнине ярату; үз милләтеңне ярату, татар булуың белән горурлану;

- укуга карата кызыксыну хисе булу, укучы ролен үзләштерү;

- әдәби әсәрләрдәге төрле тормыш ситуацияләрен һәм геройларның гамәлләренә кешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү;

Предметара нәтиҗәләр.

Регулятив универсаль уку гамәлләре:

- Эшчәнлек өчен эш урынын әзерләү.
- Укытучы ярдәме белән эшне планлаштырырга өйрәнү.
- Укытучы ярдәмендә эшнең дөреслеген тикшерү.
- Эш сыйфатына бәя бирә белү.
- Эш барышында гади генә эш приборлары белән эш итә белү.(линейка, бетергеч, карандаш,)

Танып белү универсаль уку гамәлләре:

- Дәреслек белән эш итә белү.
- Хәрефләрне танып, текстны (хикәя, шигырь, экиятне) сәнгатьле итеп уку.
- Этнокультура өлкәсенә караган сүзләр булган текстны, сүзлекләр кулланып, аңлап уку.
- Текстта очраган таныш сүзләргә таянып, яңа сүзләрнең мәгънәсен төшенү.
- Текстны сәнгатьле итеп укыгач, сорауларга җавап бирү.
- Укытучының авыр булмаган сорауларына җавап бирә, тиешле мәгълүматны дәреслектән таба белү.
- Предметларны, чагыштыра, охшаш һәм аермалы якларын билгели белү.
- Укылган яки тыңланган зур булмаган текстның эчтәлеген сөйли белү.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:

- Дәрестә һәм төрле ситуацияләрдә диалогта катнаша белү
- Укытучының, классташларның сорауларына җавап бирү;

- Сөйләм этикеты нормаларын үтәү: исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт белдерә белү.
- Башкаларның сөйләмен тыңлый һәм аңлый белү.
- Парларда эшли белү

II. Укыту предметының эчтәлеге

УМК өчен материал 1сыйныф балаларының аралашу сфераларын исәпкә алып сайланды.

Дәреслеккә түбәндәге аралашу темалары кертелде: “Әйдәгез танышабыз!”, “Урман дусларыбыз”, “Спорт бәйрәме”, “Мәктәптә”, “Йорт хайваннары һәм кошлары”, “Бакчада”,” Кыш җитте”, “Сәламәт бул!”, “Безнең гаилә”, “Татар халык ашлары”, “Без шәһәрдә яшибез “Кибеттә”, “Җәй”темалары кертелде.

III. Төп уку эшчәнлеге төрләре күрсәтелгән тематик планлаштыру

№ т/с	Өйрәнелә торган бүлек, уку материалының темасы	Уку эшчәнлеге төрләре	Үткәрү вакыты:	
			Планлаштырылган срок	Фактик срок
1.	**Әйдәгез танышабыз** . "Әйдәгез танышабыз!" темасы буенча әңгәмә. Сыйныфташларың, укытучы, китаптагы персонажлар белән танышу.	Әңгәмәдәш белән контактны башлау, дәвам итү, тәмамлау.	3.09	
2.	Синең исемең ничек? соравы һәм аңа җавап формасы .Бу кем?нәрсә? Бу күрсәтү алмашлы.	Укытучы ярдәме белән максат кую һәм эшне планлаштырырга өйрәнү. Дәреслектәге план буенча сөйли белү, дуслашырга тәкъдим итә белү. Укытучының соравына җавап бирәләр. Бу күрсәтү алмашлыгын сөйләмдә куллану.	6.09	
3.	Раслау һәм кире кагу формалары Без сорау бирәбез (мы, -ме)	Парларда үз фикерен әйтәләр.Чагыштыралар.	11.09	
4	Бу кайсы шәһәр? соравы. Син кайда яшисең? соравы һәм аңа җавап формасы. 1 дән 10 га кадәр саннар. Микъдар саннары белән таныштыру (1-10 саннары).	Мәгълүматны туплау өчен күмәк эш башкару, фикерне төгәл итеп җиткерү.Ялгызлыкисемнәренбашхәрефтәнбашлапязу.	14.09	
5	**Урман дусларыбыз**. Кыргый хайваннар Кыргый хайваннар. Ничә? соравына җавап бирү.	Тиешле мәгълүматны табу, билгеләү, сөйләм берәмлекләрен логик тәртипкә салу. [а] авазын дөрес әйтү, а хәрефен дөрес язарга өйрәтү. Кыргый хайваннарның исемнәрен берлектә һәм күплектә куллану. .Ничә? соравынаҗавапбирү	18.09	

6..	Урман дусларыбыз темасына сөйләшү.	.Үз хезмәтеңне оештыру. Урман дусларыбыз темасына сөйләшү.	21.09	
7	**Командалар бирәбез. Акбай нишли**	Боерык фигыль.турында төшенчәне аңлау. Биремне эшләгәндә, кулланылган кагыйдәне аңлату.	25.09	
8	Нишлисең? соравы һәм аңа җавап формасы	*Нишлисең?* соравын куя һәм аңа җавап бирә белү	28.09	
9	Кем белән уйныйсың? соравы һәм аңа җавап формасы.	*Кем белән уйныйсың?* соравын куя һәм аңа җавап бирә белү	2.10	
10	Син ничәнче?	Ничәнче? соравын куя һәм аңа җавап бирә белү. Предметларның тәртип санын әйтә белү	5.10	
11	**М Уку-язу әсбапларының саны, төсе, барлыгы һәм юклыгыэктәптә**. Уку – язу әсбаплары	Уку-язу әсбапларының кирәклеген әйтү, үзеңә сорап алу белү формасы.	9.10	
12	Уку-язу әсбапларының кирәклеген әйтү, үзеңә сорап алу	Уку-язу әсбапларының кирәклеген әйтү, үзеңә сорап алу белү формасы.	12.10	
13	Без ничек укыйбыз? Кайда? соравы һәм аңа җавап формасы Контроль эш.	Уку-язу әсбапларының кирәклеген әйтү, үзеңә сорап алу белү формасы.	16.10	
14	**Хаталлар өстендә эш. Йорт хайваннары һәм кошлары** Кая? сораулары һәм аларга җавап формасы	Сүзләрдә басымны дөрес кую.Дустыңның тышкы кыяфәтен һәм характер сыйфатларын ачуда сүзләрне урынлы һәм аңлап куллану. Йорт хайваннары һәм кошлары исемнәрен хәтердә калдыру.	19.10	
15	*Кайдан?* соравы һәм аңа җавап формасы.	Әңгәмәдәш белән контактны башлау, дәвам итү, тәмамлау.	23.10	
16	**Яшелчәләр** Нинди? соравы һәм аңа җавап формасы	Яшелчә исемнәренең дөрес язу.Сүзләр, җөмләләр язу.	26.10	
17.	Җиләк-җимешләр. Мин яратам төзелмәсе.	*Кирәк, кирәкми* сүзләрен дөрес аңлау. Чылбыр буенча кабатлыйлар.Орфограмма ларны табу,билгеләү.	*30.10*	
18	Кыш билгеләре. Кыш бабай килә.	Яңа лексик берәмлекләр үзләштерү	9.11	
19	*Минем чанам бар* төзелмәсе Кышкы уеннар.	Фикерне төгәл җиткерү.	13.11	
20	Яңа ел бәйрәме Уенга чакыру	Сүз тәртибен дөрес	16.11	

		кулланып җөмләләр төзү.		
21	Уенга чакыру	Өйрәнелгән лексик, грамматик материалның үзләштерелү дәрәҗәсен тикшерү	20.11	
22	. Тән әгъзаларының исемнәре . Кай җирең авырта? соравы һәм аңа җавап формасы	Яңа лексик берәмлекләр үзләштерү. Сүз тәртибен дөрес кулланып , җөмләләр төзү.	23.11	
23	Шәхси гигиена предметлары Шәхси гигиена предметларын сорап алу	*Авырта* фигыленең юклык формасын дөрес куллану.Сүз тәртибен дөрес кулланып җөмләләр төзү.	*27.11*	
24	**Безнең гаилә**. Гаилә .	.Яңа лексик берәмлекләр үзләштерү. Сүз тәртибен дөрес кулланып , җөмләләр төзү. (Мин, минем, миңа)	30.11	
25	Яз җитә .8 нче Март – әниләр бәйрәме турында сөйләшү.	Җөмлә ахырында сорау, нокта, өндәү куеп, язу күнекмәләрен гомумиләштерү	4.12	
26	**Татар халык ашлары**. Тәмле ризыклар	Яңа лексик берәмлекләр үзләштерү. Сүз тәртибен дөрес кулланып , җөмләләр төзү.	7.12	
27	Кунакны каршы алу. Табын янында	Кисәкчәләрнең мәгънәләрен ачыклау өстендә эшләү. Кисәкчәләрнең дөрес язылышы буенча кагыйдәләр үзләштерү, язмада куллану.	11.12	
28	Ашамлыклар.Ашамлыклар кибетендә.	Кибеттә савыт-саба сатып алу темасына сөйләшү.	14.12	
29	Савыт-саба Контроль эш.	Әңгәмәдәш белән контактны башлау, дәвам итү, тәмамлау.	18.12	
30	Хаталар цстендщ эш. Киемнәр. Киемнәр кибетендә	Алган белемнәрне мөстәкыйль куллана белү	21.12	
31	“Җәй җитә” темасына сөйләшү Җәйге ял . Без Сабантуйга барабыз темасына сөйләшү	Җәйге табигать турында сөйли белү.	25.12	